

قاچاق هوبره در خراسان جنوبی؛

بازی شاهزادگان عرب با هوبره خراسان جنوبی

هوبره، پرنده‌ای نادر در خراسان جنوبی است که دست مایه بازی شیوخ و شاهزادگان عرب شده و همین امر جمعیت این پرنده را تا مرز نابودی کشانده است.

به گزارش سایت خبری پرسون از خراسان جنوبی، زیستگاهش را در خراسان جنوبی انتخاب کرده، پرنده‌ای کمیاب و منحصر به فرد که نامش هوبره است؛ این پرنده ویژه دشت‌های وسیع لم یزرع، دشت‌های کویری با اندکی پستی بلندی در مناطق خشک، زیستگاه‌های استپی، نیمه بیابانی، تپه‌های شنی و اغلب دارای پوشش گیاهی اندک زندگی می‌کند.

هوبره در ایران بی رویه شکار می‌شود

هوبره که اندازه متوسط به طول ۵۵ تا ۶۵ سانتیمتر دارد و گستردگی بالایش ۱۳۵ تا ۱۷۰ سانتیمتر است، به علت بی انصافی انسان‌ها در حال از بین رفتن است. متأسفانه در کشور به خاطر شکار بی رویه و تخریب‌های زیستگاهی، جمعیت این پرنده نسبت به سال‌های گذشته کاهش چشمگیری داشته است.

عمده جمعیت هوبره استان در دشت‌های کریشان و پطرگان شهرستان زیرکوه زیست می‌کنند؛ از مهم‌ترین دلایل این کاهش جمعیت، شکارهای غیر مجاز و قاچاق آنها توسط افراد سودجو است.

هوبره علاوه بر اینکه یکی از گونه‌های ارزشمند حیات وحش کشور بوده، در زمره گونه‌های در خطر انقراض مندرج در فهرست سطح یک کنوانسیون تجارت بین المللی گونه‌های حیوانات و گیاهان وحشی در معرض خطر انقراض (سایتیس CITES) است و نیز در فهرست سرخ اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی IUCN قرار گرفته است.

پرنده هوبره را برای استفاده در بازی‌های عربی می‌برند، اما چرا این پرنده برای عرب‌ها جذاب است ؟

زیست هوبره در دشت‌های خراسان جنوبی به مخاطره افتاده است

امیر صادقی، رئیس نمایندگی حفاظت محیط زیست زیرکوه گفت: متأسفانه تهدید جدی که زیست هوبره را در دشت‌های خراسان جنوبی (زیرکوه) به مخاطره انداخته است، قاچاق آن توسط افراد اجبر شده شیوخ عرب کشورهای حوزه خلیج فارس است؛ این امر موجب کاهش جمعیت هوبره در این منطقه شده است.

وی افزود: کشورهای عربی یکی از مهم‌ترین مقصد سفر اجباری این پرنده‌ها هستند و علاقه شیخ‌های عرب به بازی با پرنده‌های ایرانی، هر روز قیمت آنها را بالاتر برده و سودجوها را برای قاچاق بیشتر ترغیب می‌کند؛ البته هوبره به دلیل ظاهر زیبا و جثه بزرگ و همچنین بعضی باورها راجع به خواص گوشت آن همیشه مورد توجه شکارچیان بوده است، اما خصوصیت منحصر به فرد این پرنده که باعث شکار و قاچاق آن به کشورهای عربی می‌شود، هنگام مواجه شدن با پرندگان شکاری از جمله شاهین است.

رئیس نمایندگی حفاظت محیط زیست زیرکوه بیان کرد: وقتی شاهین از پشت نزدیک می‌شود ناگهان هوبره تغییر ارتفاع به سمت بالا داده و از مقعد خود خمیر رقیق چسبناکی را به سمت شاهین می‌افشاند که در صورت ریخته شدن بر روی بال‌های شاهین بلافاصله شاهین سقوط می‌کند و در حین سقوط آسیب می‌بیند و به این دلیل به آن پرنده بمب انداز هم می‌گویند.

بازار پرسود قاچاق هوبره

صادقی تصریح کرد: در کشورهای عربی، سنت دیرینه‌ای برای شکار هوبره وجود دارد؛ ساکنان این کشورها، پرندگان شکاری را برای شکار هوبره تربیت می‌کنند، به همین دلیل، تعداد هوبره‌ها در این کشور کاهش چشمگیری یافته و بازار پرسودی برای قاچاق این پرنده ایجاد شده است.

وی افزود: با توجه به کمبود فراوان هوبره در این کشورها و علاقه آنها به بازی قوش بازی به ناچار با دست اندازی به ذخایر ایران و ساماندهی باندهای بزرگ قاچاق هوبره، سعی در جبران کمبود آن در کشور خود و رسیدن به تمایلات زود گذر و نفسانی خویش دارند.

رئیس نمایندگی حفاظت محیط زیست زیرکوه بیان کرد: به نظر می‌آید علت اصلی این پدیده، موفق بودن طرح‌های تکثیر و پرورش سایتهای مستقر در

عربستان، امارات (مرکز ملی تحقیقات و حفاظت از حیات وحش امارات) و یک مرکز فعال در پاکستان است که در مقیاس بالا اقدام به تکثیر و رهاسازی هوبره کرده است. همچنین وجود دستگاه‌های مدرن جوجه کشی، افراد سودجو را به این سمت سوق داده تا بدون درد سر اقدام به قاچاق تخم این پرنده کنند.

صادق‌ی‌ادامه داد: عواملی که در این پدیده نقش دارند، محیطی مستعد جهت قاچاقچی شدن بواسطه همجواری با کشور افغانستان، انسداد مرزهای شرقی و جلوگیری از قاچاق مواد مخدر سبب شده افراد به قاچاق هوبره روی آورند چرا که معضل این منطقه، افزایش جمعیت، جوان بودن جمعیت و از طرفی معضل بیکاری، زندگی عشایری و تکیه مردم بر اقتصاد تک محوری- دامداری است.

وی افزود: زندگی عشایری هر چند در تولید لبنیات و پروتئین قرمز کشور نقش بسزائی دارد، اما عامل مهمی در نابودی تنوع زیستی و تخریب زیستگاه بشمار می‌رود؛ وجود طوایف و تیره‌های عشایری و تعصبات قومی و کمرنگ بودن انسجام اجتماعی و عدم همراهی با برنامه های اصلاحی، تکوینی و توسعه پایدار و عدم آگاهی مردم از فواید و نقش گونه های یک اکوسیستم و فواید ارتباط متقابل آنها از دیگر معضلات است.

راهکارهای حل معضل زیست محیطی قاچاق هوبره در خراسان جنوبی

رئیس نمایندگی حفاظت محیط زیست زیرکوه بیان کرد: متأسفانه تا به حال هیچ راهکار مهمی که بتواند جلوی این معضل زیست محیطی را بگیرد ارائه نشده است، اما ارائه راهکار در بدنه جوامع محلی، آموزش و اجرای طرحهای تنویر افکار عمومی، اجرای طرحهای اقتصادی، عدالت در توزیع امکانات و ایجاد اشتغال برای جوانان، جایگزینی شغل دامداری با مشاغل صنعتی، صنایع تبدیلی و کشاورزی، جایگزینی مدل سنتی دامداری با مدل‌های دامداری صنعتی و نیمه صنعتی از جمله راهکارهاست.

صادق‌ی‌اظهار کرد: ارتقای دشت پطرگان به منطقه حفاظت شده یا پناهگاه حیات وحش و بازنگری در قوانین حفاظت و بهسازی محیط زیست و شکار و صید و حمایت جدی از این پرنده از طریق مجازاتهای سخت گیرانه و بازدارنده نیز از دیگر راهکارهاست که باید مورد توجه مسئولان قرار گیرد.

در ایران به استناد مصوبه شماره ۱۶۸ شورای عالی حفاظت محیط زیست، هوبره جزء گونه های در معرض خطر انقراض بوده و به خاطر این ارزش، شورای عالی حفاظت محیط زیست در جلسه مورخ ۲۸ آبان ۹۸ به استناد بند چ ماده ۳ قانون شکار و صید، بهای جانوران وحشی از لحاظ مطالبه ضرر و زیان را تعیین کرده است. بر این اساس بهای هر کدام از این پرندگان کمیاب و در خطر انقراض مبلغ ۳۰۰ میلیون ریال تعیین شده است.

پرسش این است که چرا جرایم قاچاق هوبره بازدارنده نیست و مافیای تجارت و قاچاق هوبره به کشورهای عربی از تب و تاب نیفتاده است؛ خبرنگار ایسنا تلاش کرده است در گزارش های بعدی که از نظر مخاطبان ایسنا خواهد گذشت، آن را با نظر کارشناسان و مسئولان امر بررسی کند و راهکارهای حل این معضل زیست محیطی را ارائه کند.

منبع: ایسنا